

nowiny

NASZEJ GMINY

BEZPŁATNY KWARTALNIK GMINY TUROŚĆ KOŚCIELNA

ISSN: 2299 - 1972

*Na nadchodzące Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok
życzymy przede wszystkim dużo zdrowia.
Niech świąteczny czas przyniesie pokój serc, umocni ducha i napełni wiarą
w lepsze jutro, a 2022 rok umożliwi pomyślną realizację wszystkich planów.*

Jarosław Czech,
Przewodniczący Rady Gminy

Grzegorz Jakuć,
Wójt Gminy Turośl Kościelna

W NUMERZE:

- str. 2-3** Informacje z sesji Rady Gminy
- str. 4-5** Projekt budżetu na 2022 r.
- str. 6** Inwestycje gminne
- str. 7** Nowe stawki odbioru odpadów
- str. 8** Społeczeństwo
- str. 9** Kultura
- str. 10** Oświata
- str. 11** Życzenia świąteczne
- str. 12** Ogłoszenia

Wydawca:

Gminny Ośrodek Kultury
w Turośni Kościelnej

Adres wydawcy:

ul. Lipowa 109
18-106 Turośń Kościelna
tel. 515 950 103
www.turosnkoscielna.pl

Redakcja:

Bożena Bieryło, Agnieszka Popławska
promocja@gok.turosnkoscielna.pl

Redaktor naczelny:

Agnieszka Popławska

Skład i druk:

ul. Bema 11, 15-369 Białystok

Nakład:

1.200 egzemplarzy

Na okładce: Zdjęcie żłóbka w kościele pw. św. Antoniego Padewskiego w Niewodnicy Kościelnej – Świąta Bożego Narodzenia A.D. 2020 (źródło: archiwum parafialne)

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i adiustacji nadesłanych tekstów. Przedruki i wykorzystywanie opublikowanych materiałów mogą się odbywać wyłącznie za zgodą redakcji.

Gmina w trosce o środowisko

Bez azbestu

Kolejna tura odpadów zawierających azbest została odebrana od mieszkańców gminy. W październiku 2021 r., wyloniona w zapytaniu ofertowym, firma MPO odebrała od mieszkańców Gminy Turośń Kościelna łącznie 39,15 t odpadów zawierających azbest, w tym 3,96 t zostało zdemontowanych z dachów dwóch budynków. Całkowity koszt zadania wyniósł 29.108,38 zł. Część kosztów w wysokości 11.814 zł sfinansowanych zostało ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku oraz Narodowego FOŚiGW w Warszawie. Wnioski na demontaż, transport i utylizację azbestu można składać na bieżąco. Realizowane są one sukcesywnie w miarę pozyskiwania dotacji zewnętrznych i kierowane są do dofinansowania zgodnie z kolejnością ich wpływu do tut. urzędu. Przypominamy, że ewentualne wyroby zawierające azbest, wcześniej zdemontowane z budynków, powinny zostać zabezpieczone przed dostępem do nich osób niepowołanych.

Marzena Dobrzyńska

XXVIII sesja Rady Gminy Turośń Kościelna.

Informacje z Sesji Rady Gminy Turośń Kościelna

Mamy Fajną ulicę

Od poprzedniego wydania „Nowin” odbyły się dwie Sesje Rady Gminy Turośń Kościelna. 4 listopada odbyła się XXVII Sesja Rady Gminy Turośń Kościelna, natomiast 13 grudnia 2021 r. – XXVIII sesja.

XXVII sesja rady gminy

Jednym z najważniejszych punktów XXVII sesji Rady Gminy Turośń Kościelna, było ustalenie stawek podatków obowiązujących na terenie gminy Turośń Kościelna w 2022 r. Tematami obrad były również, m.in.: uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Turośń Kościelna – rejon ul. Wysokie, przyjęcie planu współpracy gminy z organizacjami pozarządowymi i uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r.

Pierwszym punktem obrad było sprawozdanie wójta gminy z działalności międzysesyjnej. Następnie rada przyjęła informację o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2020/21 oraz podjęła uchwałę w sprawie zasad udzielania i rozmiaru zniżek tygodniowego wymiaru zajęć nauczycielom, którym powierzono stanowiska kierownicze, a także przyznania zwolnienia od obowiązku realizacji tych zajęć.

Ważnym tematem listopadowej sesji była analiza stawek podatku rolnego i leśnego oraz określenie wysokości stawek podatku od nieruchomości i środków transportowych. Stawki podatku od nieruchomości i podatku od środków transportowych wzrosły o wysokość inflacji, natomiast stawki podatku rolnego i leśnego zostały przyjęte zgodnie z komunikatem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Po ponad półrocznym procedowaniu uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi Turośń Kościelna – rejon ul. Wysokie. Dotychczasowe obowiązujące przeznaczenie jako tereny rolne zostało zmienione na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, która pozwala właścicielom nieruchomości na budowę budynków mieszkalnych, garaży i obiektów towarzyszących.

Radni zaakceptowali zmiany w budżecie Gminy Turośń Kościelna na 2021 r. i zmianę Wieloletniej

Prognozy Finansowej Gminy Turośń Kościelna na lata 2021-2031. Podjęli także uchwałę w sprawie nadania nazwy drodze wewnętrznej we wsi Markowszczyzna – ul. Borówkowa. Rada Gminy wyraziła zgodę na zawarcie umowy dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność Gminy Turośń Kościelna i na odstąpienie od obowiązku przetargowego trybu zawarcia ww. umowy.

Rada Gminy Turośń Kościelna po rozpatrzeniu wezwania do usunięcia naruszenia prawa uznała wezwanie za bezzasadne i podjęta została uchwała w sprawie wezwania do usunięcia naruszenia prawa poprzez podjęcie uchwały **Nr XXVII/204/09** Rady Gminy Turośń Kościelna z dnia 24 września 2009 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Niewodnica Kościelna, gmina Turośń Kościelna.

Radni przyjęli Program Współpracy Gminy Turośń Kościelna z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2022 r. i uchwalili Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 r.

XXVIII sesja rady gminy

Podczas obrad radni po raz kolejny zajęli się tematem gospodarki odpadami komunalnymi. Podjęta została uchwała (**Nr XXVIII/224/2021**) w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych, niepochozących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Konieczność podjęcia uchwały wynikała z faktu, iż uchwalone w lutym 2021 r. stawki za gospodarowanie odpadami nie zbilansowały w pełni systemu i spowodowały powstanie deficytu na poziomie 440 tys. zł w skali całego 2021 r.

Z uwagi na rozstrzygniętą procedurę przetargową na gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie gminy oraz kwotę złożonej oferty, konieczne było dostosowanie wysokości stawek za odbiór śmieci, które umożliwiłyby zbilansowanie systemu gospodarki odpadami. Zgodnie z podjętą uchwałą (**Nr XXVIII/225/2021**) stawki zostały ustalone w wysokości 26 zł od osoby

Wiwat Niepodległa

11 listopada to dzień refleksji nad przeszłością i przyszłością – mówił Grzegorz Jakuć, wójt gminy Turośń Kościelna, podczas Gminnych Obchodów Narodowego Święta Niepodległości.

W uroczystości pod pomnikiem „Ku czci poległych w obronie Ojczyzny 1918-1920” w Niewodnicy Kościelnej udział wzięli mieszkańcy gminy, przedstawiciele samorządu, druhowie, poczty sztandarowe jednostek oświatowych, członkowie stowarzyszeń. Asystę honorową przy pomniku pełnili członkowie Legionu Wschodniego Grupy Rekonstrukcyjnej Białostockiego V Okręgu Policji Państwowej.

– W tym roku obchodziliśmy 103. rocznicę niepodległości Polski. Po 123 latach niewoli austriackiej, pruskiej, rosyjskiej naznaczonej walką,

cierpieniem i wysiłkiem wielu pokoleń Polaków, nasz kraj odzyskał suwerenność – mówił Grzegorz Jakuć.

Ze względu na panującą sytuację na granicy polsko-białoruskiej, wójt w swoim przemówieniu dziękował mundurowym za ofiarną służbę. Rocznicę wspólne świętowanie tak ważnego wydarzenia w dziejach Polski rozpoczyna się od Mszy Świętej w intencji Ojczyzny, w kościele parafialnym pw. św. Antoniego Padewskiego. Po nabożeństwie w miejscu pamięci złożone zostały wiązanki kwiatów i zapalone znicze. Niech żyje wolna, niepodległa i suwerenna Polska.

Bożena Bieryło
Zdjęcie: Alina Kowalczuk

Wiązankę kwiatów pod pomnikiem pamięci złożyli, m.in. przedstawiciele samorządu: Grzegorz Jakuć – wójt gminy Turośń Kościelna, Jarosław Czech – przewodniczący Rady Gminy i Bożena Bieryło – dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury.

w przypadku posiadania kompostownika i 35 zł od osoby w przypadku braku kompostownika. Uchwała została podjęta jednogłośnie. Zmiana stawki nie powoduje konieczności złożenia nowej deklaracji za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

W związku ze zmianą przepisów dotyczących wynagradzania osób zajmujących stanowiska kierownicze, podjęta została uchwała w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Turośń Kościelna (**Nr XXVIII/226/2021**), jak również uchwała w sprawie ustalenia wysokości diet przysługujących radnym Rady Gminy Turośń Kościelna (**Nr XXVIII/227/2021**).

Zmiany w budżecie dotyczyły przede wszystkim zabezpieczenia środków finansowych w związku z otrzymaniem dofinansowania na realizację programu szkolnego „Laboratoria Przyszłości” (**Nr XXVIII/228/2021**).

Podjęto również uchwały w sprawie nadania nazw drogom wewnętrznym we wsi Lubejki (ul. Wiosenna) (**Nr XXVIII/230/2021**) i we wsi Markowszczyzna (ul. Fajna) (**Nr XXVIII/231/2021**).

Treść wszystkich uchwał i imienne wyniki głosowania oraz interpelacje i zapytania składane przez radnych dostępne są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Turośni Kościelnej i na stronie internetowej www.turosnskoscielna.pl.

Paweł Kondracki
Zdjęcia: Bożena Bieryło

Informacje o zmianach w dowodach osobistych

Nowe e-dowody

Od 8 listopada br. zainteresowani mogą składać wnioski o wydanie dowodu osobistego z cechą biometryczną – odciskiem palca. Nowe dowody osobiste będą wydawane dla osób powyżej 12. roku życia – na 10, osobom do 12 r.ż. – 5 lat.

Najważniejsze z wprowadzonych zmian to wspomniana druga cecha biometryczna (odcisk palca), odwzorowanie podpisu właściciela dowodu i konieczność osobistego złożenia wniosku o dowód w urzędzie.

Przypominamy, że od 27 lipca wniosek o wydanie nowego dokumentu tożsamości można

złożyć wyłącznie w urzędzie (wyjątkiem są sytuacje, w których np. ze względu na chorobę czy niepełnosprawność nie jesteśmy w stanie tego zrobić). Złożenie wniosku online jest możliwe tylko w przypadku ubiegania się o wydanie dowodu osobie do 12 r.ż.

Warto nadmienić, że wprowadzenie nowych dowodów osobistych nie wiąże się z koniecznością obowiązkowej wymiany ważnych dokumentów. Z dotychczasowego dowodu można korzystać do czasu, aż minie jego termin ważności.

Anna Mioduszevska

Wnioski dotacyjne na wsparcie rozwoju cyfrowego w gminie

Blżej technologii

Gmina Turośń Kościelna ubiega się o dofinansowanie z Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, w ramach konkursów „Cyfrowa Gmina” i „Granty PPGR – Wsparcie dzieci i wnuków byłych pracowników PGR w rozwoju cyfrowym”. Pierwszy z nich ma na celu zwiększenie cyberbezpieczeństwa i wsparcie rozwoju cyfrowego instytucji samorządowych. Grant można otrzymać, m.in.

na zakup sprzętu IT i oprogramowania a także licencji niezbędnych do realizacji e-usług, pracy i edukacji zdalnej. Dofinansowanie z drugiego może pokryć koszty zakupu laptopów oraz niezbędnego oprogramowania dla uczniów pochodzących z rodzin pegeerowskich. Program zakłada wyeliminowanie ograniczeń cyfrowych i ułatwienie dostępu do Internetu 23 dzieciom, zamieszkującym

Fundusze Europejskie
Polska Cyfrowa

naszą gminę. Dzięki dotacji możliwy będzie, m.in. zakup sprzętu komputerowego i usługi zapewniającej dostęp do sieci.

Oprac.
Agnieszka Popławska

Inwestycje priorytetem

Wójt Gminy zarządzeniem z 15 listopada 2021 r. przedstawił Regionalnej Izbie Obrachunkowej i Radzie Gminy projekt budżetu na 2022 r. i Wieloletnią Prognozę Finansową.

Dochody budżetu zostały zaplanowane na kwotę 39.705.171 zł, a wydatki na kwotę 47.910.787 zł. Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących było wykonanie ustawowych zadań oświatowych, zapewnienie prawidłowego funkcjonowania obiektów i urządzeń gminnej infrastruktury technicznej, społecznej oraz zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców. Wydatki bieżące ustalono przy generalnym założeniu utrzymania co najmniej dotychczasowego zakresu i poziomu usług publicznych świadczonych przez gminę na rzecz mieszkańców. Planowane wydatki bieżące (30.674.942 zł) przedstawia tabela nr 1. Dominującymi wydatkami w 2022 r. w budżecie Gminy są wydatki związane z finansowaniem zadań oświatowych. Planowana kwota wydatków na zadania szkolne w wysokości 8.994.676 zł, finansowana jest z subwencji oświatowej w kwocie 5.967.860 zł, co stanowi 66% wydatków na zadania szkolne, pozostałą kwotę 3.026.816 zł, gmina zabezpiecza z dochodów własnych.

Głównym czynnikiem, decydującym o wyborze zadań inwestycyjnych, są potrzeby, środki zewnętrzne z Unii Europejskiej, środki z budżetu państwa

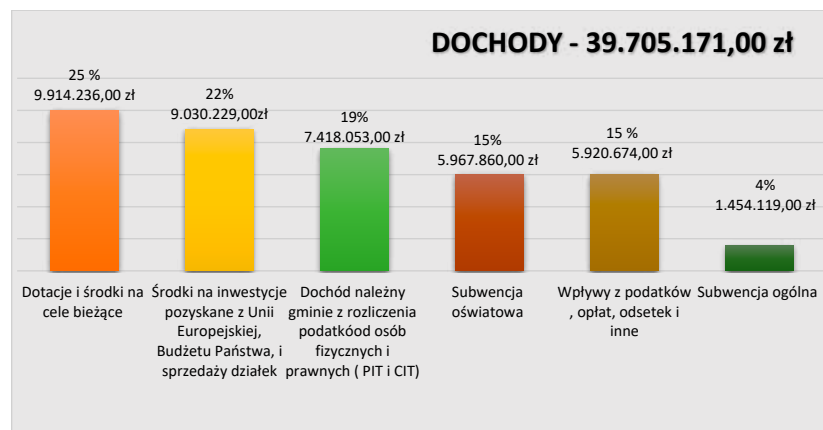
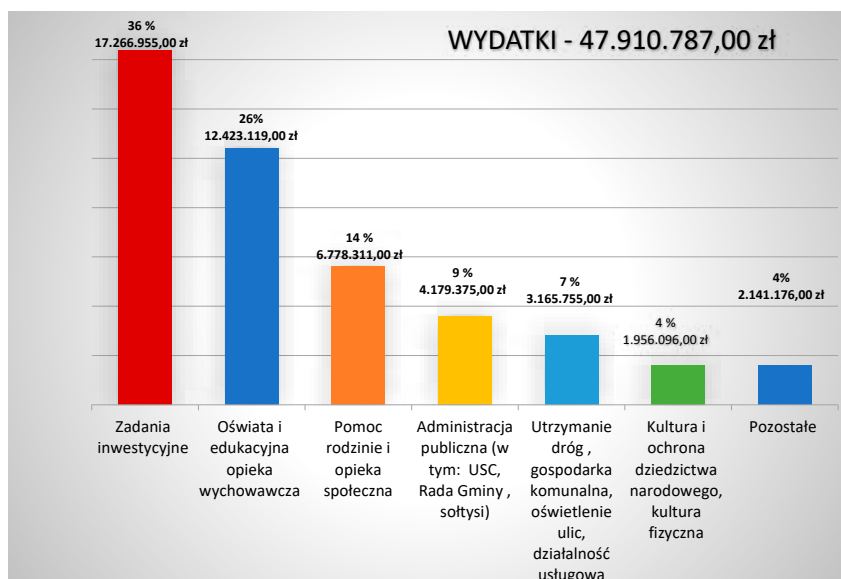
Tabela nr 1

Zadanie	Kwota	Procent
Oświata i edukacyjna opieka wychowawcza w tym: zadania szkolne 8.994.676 zł	12.423.119 zł	40,5%
Pomoc rodzinie i opieka społeczna	6.778.311 zł	22,1%
Urząd gminy, USC, rada gminy, diety i inkaso sołtysów	4.179.375 zł	13,62%
Bieżące utrzymanie dróg, gospodarka komunalna, odbiór odpadów komunalnych oraz oświetlenie uliczne	3.165.755 zł	10,32%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, kultura fizyczna	1.987.206 zł	6,48%
Pozostałe zadania bieżące	2.141.176 zł	6,98%

oraz środki własne. Zadania inwestycyjne wraz z rezerwą celową na zadania inwestycyjne to kwota 17.266.955 zł, co stanowi 36,04% budżetu. Zestawienie planowanych inwestycji obrazuje tabela nr 2.

W budżecie na 2022 r. dochody bieżące zaplanowane są w wysokości 32.331.449 zł, wydatki bieżące 31.290.042 zł, dochody bieżące są wyższe od wydatków bieżących, tym samym Gmina spełniła wymagania określone przepisami art. 242 ustawy o finansach publicznych. Planowane zadłużenie na koniec 2022 r. wyniesie 25,4% planowanych dochodów budżetowych.

Oprac. Elżbieta Ożarowska

Publiczne placówki oświatowe otrzymały sprzęt elektroniczny i środki ochrony osobistej

Szkoły z nowym wyposażeniem

Ograniczenie negatywnych skutków pandemii, zwiększenie bezpieczeństwa zdrowotnego uczniów i poprawa jakości nauczania – to główne cele projektu pn. „Wsparcie szkół Białostockiego Obszaru Funkcjonalnego, związane z ograniczeniem skutków pandemii Covid-19”, zrealizowanego przez Gminę Turośń Kościelna.

W ramach zadania, publiczne placówki oświatowe z terenu gminy doposażono w sprzęt elektroniczny i środki ochrony osobistej. Do szkół trafiły m.in.: maseczki jednorazowe, dozowniki naściennne, kombinezony ochronne, laptopy i kamerki do komputerów. Dofinansowanie umożliwiło także remont stołówki szkolnej w SP w Turośni Dolnej. Dzięki nowemu wyposażeniu, znacznie poprawi się bezpieczeństwo i komfort pracy uczniów, zarówno w trybie stacjonarnym, jak i hybrydowym. Projekt jest finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020.

Tekst i zdjęcie: Agnieszka Popławska

Grzegorz Jakuć, wójt gminy i dyrektorzy szkół: Barbara Oniśko – SP w Turośni Dolnej, Ewa Chraślowska – ZS w Turośni Kościelnej i Monika Kondracka – SP w Tołczach.

Tabela nr 2

Planowane wydatki majątkowe/zadania inwestycyjne w 2022 r.		
L.p.	Zadanie	Wartość (w zł)
1.	Rozbudowa sieci wodociągowych na terenie gminy	282.000
2.	Rozbudowa sieci kanalizacyjnych na terenie gminy	100.000
3.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie wsi Tołtze i Trypucie	800.000
4.	Budowa oczyszczalni ścieków w Niewodnicy Kościelnej	2.500.000
5.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej na terenie części miejscowości Niewodnica Kościelna	844.294
6.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Niewodnicy Kościelnej w rejonie ul. Dąbrowskiego i Topole - w formule zaprojektuj i wybuduj	1.000.000
7.	Budowa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w miejscowości Barszczówka	1.795.000
8.	Opracowanie dokumentacji na odwodnienie części terenu miejscowości Zalesiany oraz części pasa drogowego drogi powiatowej nr 1501B w związku z planowaną przebudową	20.000
9.	Przebudowa ul. Chmielnej, Sosnowej i Myśliwskiej w Niewodnicy Kościelnej	3.344.116
10.	Przebudowa ul. Szkolnej w Turośni Dolnej	1.467.499
11.	Budowa przejścia dla pieszych wraz z doświetleniem na skrzyżowaniu ul. Armii Krajowej i Głównej w Turośni Dolnej	53.275
12.	Przebudowa ulicy Leśnej w Niewodnicy Koryckiej - opracowanie dokumentacji projektowej	45.264
13.	Przebudowa ul. Słonecznej w Baciutach	2.993.120
14.	Przebudowa ul. Leśnej w Nieckach na odcinku od m. Niecki do planowanego przebiegu S-19 - opracowanie dokumentacji projektowej	77.000
15.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Borowskie Skórki - opracowanie dokumentacji projektowej	8.000
16.	Przebudowa części ul. Łąkowej w Niewodnicy Kościelnej - opracowanie dokumentacji projektowej	40.000
17.	Przebudowa drogi gminnej w miejscowości Baciuty Kolonia - opracowanie dokumentacji projektowej	42.000
18.	Kosiarka samojezdna (fundusz sołecki Piecki)	11.739
19.	Rozwój e-usług w gminach Związku Gmin Wiejskich Województwa Podlaskiego	193.011
20.	Zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego jednostce OSP Turośń Kościelna	100.000
21.	Rezerwa na inwestycje i zakupy inwestycyjne	180.000
22.	Kosiarka samojezdna	15.000
23.	Rozbudowa oświetlenia na terenie gminy Turośń Kościelna	60.000
24.	Rozbudowa oświetlenia na terenie gminy Turośń Kościelna (f. Sołecki)	84.470
25.	Rozbudowa świetlicy wiejskiej w Borowskich Ciborach o garaż	300.000
26.	Zagospodarowanie działek gminnych na cele sportowo - rekreacyjne (f. Sołecki)	238.315
27.	Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej Nr 1504B na odcinku od drogi wojewódzkiej Nr 678 do skrzyżowania z drogami powiatowymi Nr 1498B i 1518B wraz ze skrzyżowaniem - dokumentacja projektowa etapu I	34.317
28.	Przebudowa z rozbudową drogi powiatowej Nr 1504B na odcinku od drogi wojewódzkiej Nr 678 do skrzyżowania z drogami powiatowymi Nr 1498B i 1518B wraz ze skrzyżowaniem - dokumentacja projektowa etapu II	92.620
29.	Opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy drogi powiatowej Nr 1516B na odcinku Turośń Dolna - Turośń Kościelna	35.000
30.	Przebudowa chodnika w ciągu drogi powiatowej Nr 1547B w miejscowości Tołtze	74.219
31.	Przebudowa drogi powiatowej Nr 1539B na odcinku wsi Zawady	436.696
SUMA		17.266.955

Ranking Finansowy Samorządu Terytorialnego w Polsce 2020

Gmina na szóstkę

Szóste miejsce w województwie i 128. w skali kraju – tak, pod względem gospodarowania finansami w 2020 r. na tle innych gmin wiejskich, wypadła Gmina Turośń Kościelna.

Ranking Finansowy Samorządów został stworzony na podstawie danych przekazanych Instytutowi Studiów Wschodnich przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Jego celem jest wyróżnienie samorządów i ich włodarzy, którzy najlepiej wykorzystują powierzone im fundusze z pożytkiem dla lokalnej społeczności. Badaniem zostało objętych 2.791 samorządów (gmin wiejskich, miejsko-wiejskich, miejskich, miast na prawach powiatu i powiatów

ziemskich), z czego ponad połowa z nich to gminy wiejskie. Kondycje finansowe jednostek oceniane były, m.in. na podstawie relacji nadwyżki operacyjnej do dochodów, wysokości udziału środków

europejskich w wydatkach i ogólnej relacji zobowiązań do dochodów.

Ranking pochodzi z publikacji „Ranking Finansowy Samorządu Terytorialnego w Polsce 2020. VI Europejski Kongres Samorządów” wydanej przez Instytut Studiów Wschodnich.

Oprac.
Agnieszka Popławska

L.p.	Nazwa	Województwo	W1	W2	W3	W4	W5	W6	W7	Indeks	Dystans
126.	Deszczno	Lubelskie	0,374	0,46	0,33	0,292	0,163	0,845	0,384	2,849	39%
127.	Rędziny	Śląskie	0,498	0,355	0,41	0,356	0,15	0,726	0,35	2,845	39%
128.	Turośń Kościelna	Podlaskie	0,424	0,313	0,331	0,497	0,085	0,817	0,377	2,844	39%
129.	Słupno	Mazowieckie	0,701	0,405	0,268	0,377	0,039	0,645	0,405	2,84	39%
130.	Wodzierady	Łódzkie	0,412	0,267	0,449	0,418	0,062	0,882	0,345	2,835	49%

Rozwój dla bezpieczeństwa

Przebudowa dróg, montaż odnawialnych źródeł energii, rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych – to tylko niektóre z inwestycji zrealizowanych na terenie gminy w 2021 r.

Nowe nawierzchnie dróg

W 2021 r. wykonano prace związane z przebudową aż czterech dróg gminnych: ul. Polnej w Niewodnicy Kościelnej i dróg w Stoczkach, Trypuciach i Borowskich Żakach. Dotychczas gruntowe i wymagające stałych napraw jezdnie uzyskały nawierzchnię (w zależności od uwarunkowań tere-

Chętnych do skorzystania z dotacji na OZE przybywa.

nowych) bitumiczną lub z kostki betonowej. Zgodnie z przyjętymi zasadami, zakres prac obejmował także budowę zjazdów wraz z przepustami i nowe oznakowanie. Całkowity koszt inwestycji drogowych to 3.577.348,34 zł. Powiat Białostocki, przy współfinansowaniu z budżetu państwa i Gminy Turośń Kościelna, przebudował drogę powiatową w m. Dołki.

Granty na OZE

Trwa realizacja projektu polegającego na montażu odnawialnych źródeł na budynkach prywatnych. Obecnie podpisano 213 umów o powierzenie grantu. Jak wcześniej zakładano, projekt generuje oszczędności, dlatego też jest szansa, że kolejni mieszkańcy dostaną dofinansowanie w wysokości do 65% na montaż ogniw fotowoltaicznych czy też kolektorów słonecznych. Całkowita wartość projektów wynosi 3 mln 992 tys. zł.

Rozbudowa sieci wodociągowych i kanalizacyjnych

W 2021 r. na terenie gminy wykonano łącznie 2.925 mb sieci wodociągowej i 1.374 mb kanalizacji sanitarnej. Inwestycjami zostały objęte

Analogicznie do lat ubiegłych, inwestycje drogowe były współfinansowane w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Zdjęcie z otwarcia drogi w Trypuciach.

miejsowości: Niewodnica Kościelna, Niewodnica Korycka, Pomigacze, Turośń Kościelna i Juraszki. Całkowita wartość ww. inwestycji wyniosła niemal 800 tys. zł.

Rozbudowa oświetlenia ulicznego

Mając na uwadze bezpieczeństwo w ruchu drogowym Gmina zamontowała łącznie 36 nowych lamp na terenie miejscowości: Markowszczyzna, Dobrowoda, Borowskie Żaki, Trypucie, Niewodnica Kościelna, Turośń Kościelna, Baciuty Stacja, Barszczówka, Czaczki Małe, Juraszki i Iwanówka. Łączny nakład finansowy na realizację inwestycji w ww. zakresie wyniósł ponad 144 tys. zł.

Kamil Tomasz Dobrzyński
Zdjęcia: archiwum UG

Plany inwestycyjne na 2022 r.

Drogi i kanalizacja

W nadchodzącym roku Gmina Turośń Kościelna zaplanowała szereg inwestycji. Rozwinięta zostanie, m.in. infrastruktura drogowa i sieć wodno-kanalizacyjna.

Rozpoczęły się prace związane z przebudową ul. Chmielnej, Sosnowej i Myśliwskiej w Niewodnicy Kościelnej. Firma GGGM Kamila Gryko, korzystając z warunków pogodowych, wykonuje roboty ziemne na znacznym odcinku ul. Sosnowej. Zakończenie całości tej ponad trzymilionowej inwestycji planowane jest w lipcu 2022 r. Podpisano także umowę z Wykonawcą przebudowy ul. Szkolnej w Turośni Dolnej. Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe Krystex Krzysztof Żukowski z Czarnej Białostockiej planuje rozpoczęcie prac wczesną wiosną. Wiosną przyszłego roku planowane jest również ogłoszenie postępowania przetargowego na przebudowę ul. Słonecznej w Baciutach.

Ponadto, w 2022 r. zaplanowano sporządzenie dokumentacji projektowych na przebudowę ul. Łąkowej w Niewodnicy Kościelnej (dokończenie brakującego odcinka), ul. Leśnej w Niewodnicy Koryckiej, ul. Leśnej w Nieckach i dróg gminnych w miejscowości Borowskie Skórki i Baciuty-Kolonia.

Rok 2022 r. będzie obfitował również w inwestycje na drogach powiatowych. Przekazano już plac budowy w związku z przebudową drogi powiatowej w miejscowości Zawady. Rozpoczęto pierwsze etapy opracowywania dokumentacji na przebudowę z rozbudową drogi powiatowej Markowszczyzna – Turośń Kościelna. W planach jest opracowanie

Trwają prace na ul. Myśliwskiej i Sosnowej w Niewodnicy Kościelnej.

dokumentacji technicznej na drogę powiatową Turośń Dolna – Kościelna, natomiast w Tołczach wzdłuż głównej drogi ma powstać chodnik.

Dzięki pozyskaniu ogromnych funduszy z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych i Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych na inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, 2022 r. będzie rekordowym rokiem pod względem wartości środków zainwestowanych w sieci kanalizacyjne.

Największą planowaną do rozpoczęcia inwestycją będzie budowa oczyszczalni ścieków w Niewodnicy Kościelnej. Koszt jej budowy szacowany jest na prawie 6 mln zł. Natomiast ponad 3,5 mln zł ma być przeznaczony na budowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w m. Barszczówka. Obie inwestycje są dofinansowane w 95% z funduszu Polski Ład. Ze względu na bardzo krótkie terminy rozpoczęcia tych projektów, będą one realizowane w formule: zaprojektuj i wybuduj.

Nieco inaczej wygląda sytuacja z inwestycjami w sieć kanalizacyjną, dofinansowanymi z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Pomimo wielu utrudnień, na ukończeniu jest

dokumentacja projektowa na budowę sieci kanalizacyjnej w rejonie ul. Topole w Niewodnicy Kościelnej i, po uzyskaniu pozwolenia na budowę, ogłoszony zostanie przetarg na roboty budowlane. Natomiast na etapie sprawdzania ofert jest postępowanie na budowę sieci w części m. Tołcze i Trypucie, a termin jej wybudowania szacowany jest na wrzesień przyszłego roku. Na początku 2022 r. planowane jest także ogłoszenie postępowania przetargowego na budowę sieci kanalizacji sanitarnej w Niewodnicy Kościelnej, w rejonie ul. Dąbrowskiego i Topole. Wartość wyżej opisanych inwestycji wodno-kanalizacyjnych wynosi niemal 12 mln zł.

Ponadto, na przyszły rok zaplanowanych jest szereg mniejszych, ale równie ważnych inwestycji, m.in. rozbudowa kolejnych odcinków sieci wodociągowych i kanalizacyjnych na terenie Gminy, rozbudowa oświetlenia ulicznego czy zagospodarowanie działek gminnych na cele sportowo-rekreacyjne, jak też rozbudowa świetlicy wiejskiej w Borowskich Ciburach.

Tekst i zdjęcia:
Kamil Tomasz Dobrzyński

Nowe stawki opłat

Rok 2021 przyniósł wiele zmian w gospodarce odpadami komunalnymi. Wynikały one z konieczności dostosowania funkcjonującego systemu do znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Wprowadzony został obowiązek segregacji, w tym wyodrębniono dodatkową frakcję BIO.

Z systemu gminnego wyłączone zostały nieruchomości niezamieszkałe i letniskowe. Zwiększyła się częstotliwość odbioru odpadów zmieszanych oraz BIO w miesiącach letnich. Zmieniono sposób rozliczenia z wykonawcą, wprowadzając płatność od tony odebranych odpadów. Ustanowiony został ryczałt odpadów budowlanych, jakie można przekazać do PSZOK.

W świetle przywołanej wyżej ustawy, na gminie ciąży obowiązek zorganizowania systemu gospodarki odpadami na jej terenie. Obejmuje on m.in. ustalenie zasad jego funkcjonowania, wysokości i metody poboru opłat za korzystanie z usług oraz wyłonienie wykonawcy w formie przetargu. Z założenia ustawy, system powinien

się bilansować, tzn. kwota wpłat od mieszkańców powinna pokryć w całości koszty jego funkcjonowania. W grudniu 2020 r., po otwarciu ofert w przetargu na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, wójt gminy przedstawił Radzie Gminy projekt uchwały ustalającej wysokość stawek na poziomie zapewniającym zbilansowanie systemu.

Rada Gminy większością głosów nie wyraziła aprobaty dla propozycji Wójta i podjęła uchwałę o ustaleniu stawek w wysokości wcześniej obowiązujących. Skutkowało to koniecznością unieważnienia przetargu i rozpisania kolejnego postępowania, oraz udzielenia zamówienia z „wolnej ręki” do czasu rozstrzygnięcia kolejnego postępowania. Po otwarciu ofert w kolejnym postępowaniu ceny okazały się wyższe. Kolejna przedstawiona przez Wójta propozycja stawek nie została zaakceptowana przez Radę Gminy. Uchwalona została wysokość stawek zaproponowana przez większość radnych, co w rezultacie spowodowało deficyt w wysokości ok 440.000 zł. Deficyt ten musi

zostać pokryty z budżetu gminy uszczuplając jego możliwości inwestycyjne.

W grudniu 2021 r. w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego firma MPO zaoferowała realizację usługi odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w cenie 1.011,96 zł brutto/t. Po analizie przewidywanych kosztów funkcjonowania systemu w 2022 r. Wójt Gminy zaproponował Radzie Gminy wysokość stawek zapewniających bilansowanie systemu.

Na sesji Rady Gminy Turośń Kościelna, 13 grudnia 2021 r. podjęta została uchwała ustalająca nową wysokość stawek. Od 1 stycznia 2022 r. na terenie gminy Turośń Kościelna obowiązywać będą stawki w wysokości: 35 zł od osoby – w przypadku osób nie posiadających kompostownika, 26 zł/os. – w przypadku osób deklarujących posiadanie kompostownika. Zmiana stawki nie powoduje konieczności złożenia nowej deklaracji za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Marek Klepacki

Kaplica pw. św. Barbary w Baciutach została wyremontowana

Odnowiony zabytek

Z końcem października br. zakończyły się prace remontowe przy zabytkowej przydrożnej kapliczce w Baciutach. XVIII-wieczna budowla, początkowo grekokatolicka, po 1839 r. prawosławna, należy do parafii św. Mikołaja w Topilcu. Kaplicą od lat opiekują się mieszkańcy okolicznych wsi.

Dotacja przyznana przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego pozwoliła m.in.: na wymianę pokrycia dachowego, wykonanie tynków wewnętrznych i zewnętrznych, wymianę stolarki okiennej, wymianę posadzki, remont bramy wejściowej. Wartość inwestycji to 69.495 zł, z czego dofinansowanie wyniosło 34.351,37 zł. W sobotę, 20 listopada br. wyremontowaną kaplicę poświęcili: Jego Ekscelencja Najprzewielebniejszy Biskup Supraski Andrzej, ks. młodszy Jan Troc, ks. prot. Jan Karpiuk, ks. prot. Andrzej Bołbot i ks. Jarosław Jóźwik, proboszcz parafii pw. św. Mikołaja Cudotwórcy w Topilcu.

Tekst i zdjęcie: Bożena Bieryło

Odnowiony zabytek – świadectwo przestrzeni wieków, przez następne dziesięciolecia, wpisywać się będzie w krajobraz kulturowy gminy Turośń Kościelna.

Mieszkańcy korzystają z wyremontowanego, bezpiecznego chodnika

Bezpieczniej pieszym

Z końcem grudnia br. zakończy się remont chodnika wzdłuż drogi powiatowej we wsi Borowskie Gziki. Przebudowa odcinka ok. 350 m była możliwa dzięki porozumieniu, zawartemu pomiędzy Gminą Turośń Kościelna i Starostwem Powiatowym w Białymstoku. Fundusze pozyskane z budżetu Powiatu Białostockiego pokryły koszty zakupu materiałów budowlanych, zaś wykonanie remontu leżało po stronie Gminy. Pracownicy Referatu Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska usunęli stare, zagrażające bezpieczeństwu płyty i ułożyli nową nawierzchnię z kostki betonowej oraz wymienili krawężniki. Dzięki zrealizowanemu przedsięwzięciu znacznie poprawiła się estetyka wsi i – co najważniejsze – bezpieczeństwo pieszych.

Tekst i zdjęcie: Marek Klepacki

Wyremontowany chodnik w Borowskich Gzikach.

Mistrzowskie zagranie

– **Wiem, że będę to wspominał, jako bardzo dobre doświadczenie – mówi Łukasz Kondzior, który, wraz z 40-osobowym zespołem Juniorów Lowlanders Białystok, pokonując drużynę Angels Toruń, zdobył tytuł Mistrzów Polski juniorów w futbolu amerykańskim. Rozgrywki odbyły się 21 listopada br. na Stadionie Miejskim w Białymstoku.**

Sekcja juniorska Lowlanders Białystok została powołana w 2016 r. Młody zawodnik trafił do drużyny przypadkowo i od razu poczuł ducha walki. Trenuje od roku. Dzięki więziom, które Juniorzy tworzą na boisku i poza nim – w zespole czuje się jak w rodzinie. Łukasz gra na pozycji running backa. Jego zadaniem jest przebiec z piłką do pola punktowego przeciwników i zdobyć jak najwięcej

jardów (jednostka długości). – Dzisiejszy futbol wymaga ode mnie też łapania podań i chronienia rozgrywającego w przypadku akcji rzutowych – dodaje Łukasz. Jak podkreśla, w osiągnięciu sukcesu pomaga współpraca, zgranie i dyscyplina. Tego Juniorzy uczą się na treningach, które odbywają się dwa razy w tygodniu. Nieodłącznym elementem spotkań na boisku są, poprawiające kondycję ruchową i zwiększające wydolność organizmu, zajęcia siłowe. Drużyna Lowlanders Białystok raz w roku przeprowadza otwartą rekrutację do której może przystąpić każdy zainteresowany. Czego życzyć młodemu zawodnikowi na nadchodzące Święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok? – Zdrowia i zregenerowania sił po sezonie. Moim marzeniem jest obrona tytułu mistrzowskiego w przyszłym roku – zdradza Łukasz. Zatem, nie pozostaje nam

Radości ze zwycięstwa nie opiszą żadne słowa. Przygotowanie Łukasza z futbolem nie trwa długo, a już przynosi zachwycające efekty.

nic innego jak pogratulować dotychczasowych osiągnięć i życzyć pomyślnej realizacji planów!

Agnieszka Popławska
Zdjęcie: archiwum prywatne

Druh z Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej OSP Borowskie Olki nagrodzony w Plebiscycie Strażak Roku 2021

Trzeci w województwie

Zamiłowanie do służby w Ochotniczej Straży Pożarnej odziedziczył po dziadku i tacie. Z dumą wyznaje: Jak dorosnę zostanę strażakiem. Już teraz z chęcią włącza się w działalność miejscowej jednostki OSP.

Mowa o 11-letnim Jasiu Komenda – druhu MDP OSP Borowskie Olki, który zajął III miejsce w kategorii „Młody Strażak Województwa Podlaskiego 2021” w plebiscycie ogłoszonym przez Grupę Polska Press. Dzięki głosom czytelników „Kuriera Porannego” i „Gazety Współczesnej” Jaś uplasował się na podium i 21 października br. w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim odebrał nagrodę z rąk Bohdana Paszkowskiego, wojewody podlaskiego. Gratulujemy.

Agnieszka Popławska
Zdjęcie: archiwum prywatne

Pamiątkowe zdjęcie z uroczystej Gali Strażacy Roku 2021. Jaś z Bohdanem Paszkowskim – wojewodą podlaskim, Andrzejem Kocem – prezesem Zarządu Oddziału Wojewódzkiego ZOSP RP w Białymstoku i Adamem Jakuciem – redaktorem naczelnym „Kuriera Porannego” i „Gazety Współczesnej”.

Doposażenie czterech jednostek OSP z Gminy Turośń Kościelna

Sprzęt dla straży

Wzorem lat ubiegłych, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego wsparł finansowo gminne jednostki Ochotniczych Straży Pożarnej. Gmina Turośń Kościelna pozyskała dofinansowanie na doposażenie czterech jednostek.

Dzięki 28 tys. zł dotacji z budżetu województwa, przy wkładzie własnym Gminy, zakupiono kamerę termowizyjną do OSP Niewodnica Korycka i wentylator oddymiający do OSP Chodory. Dofinansowanie umożliwiło również doposażenie OSP Borowskie Michały w zestaw elektroniczny i OSP Iwanówka w dwa komplety ubrań specjalistycznych. Nowe wyposażenie poprawi funkcjonowanie lokalnych jednostek i umożliwi skuteczniejszą dbałość o bezpieczeństwo mieszkańców.

Paweł Kondracki

Przy jednostce OSP Chodory działa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza

Młodzież z zapałem

Zainteresowanie młodzieży działalnością społeczną na rzecz ochrony przeciwpożarowej i przygotowanie jej do bezinteresownej służby w szeregach Ochotniczej Straży Pożarnej – to główne cele przyświecające Zarządowi OSP w Chodorach, który w listopadzie br. powołał Młodzieżową Drużynę Pożarniczą.

Inicjatywa spotkała się z wyraźnym zainteresowaniem młodzieży i ich rodziców. MDP skupia młodzież szkół podstawowych. Liczy 16 druhów i 7 druhen. Nakierowana jest zarówno na standardowe działania: zbiórki, szkolenia i ćwiczenia, jak też na działalność kulturalną. Opiekunowie drużyny: dh Bernarda Leszczyńska i dh Marta Drozdowska dbają, m.in. o to, aby młodzi druhowie aktywnie uczestniczyli w życiu społeczności

lokalnej. Ważne jest, aby młodzież budowała wspólnotę i pamiętała o poszanowaniu historii i tradycji. Grupa wzięła udział w Gminnych Obchodach Narodowego Święta Niepodległości, włączyła się do akcji „Wyślij kartkę mundurowym na granicy” i zorganizowała wspólne kolędowanie. W tym miejscu trzeba wspomnieć o nieocenionej pomocy rodziców, którzy chętnie angażują się w organizację spotkań. Drużyna, choć młoda stażem, działa na najwyższych obrotach. Młodzież miała już okazję przeciwżyć musztrę i próbowała swoich sił w rozpoznawaniu alarmu. Za aktywność i zapał naszym druhenkom i druhom należą się wielkie brawa.

Bernarda Leszczyńska
Zdjęcie: archiwum OSP Chodory

Pamiątkowe zdjęcie z Mikołajek. Na zdjęciu część grupy MDP Chodory z opiekunkami drużyny.

Wierni ułańskiej tradycji

Jednym z punktów uroczystych obchodów Narodowego Święta Niepodległości, które odbyły się 11 listopada w gminie Turośń Kościelna, była żywa lekcja historii, prezentowana przez Szwadron Kawalerii im. 10. Pułku Ułanów Litewskich. O czasach sięgających głęboko wstecz, prowadząc

przez dziesięciolecie wojenne opowiadał Zdzisław Pruszyński, z-ca komendanta.

Tradycje ułańskie są piękną kartą historii polskiego oręża. Jej kultywowanie, jak dawniej mawiano to komplety patriotyzmu współcześnie dawane przez ludzi tworzących stowarzyszenia kawalerskie i grupy rekonstrukcyjne. Zbiory

Szwadronu Kawalerii im. 10. Pułku Ułanów Litewskich zawierają masę pamiątek: fotografie, umundurowanie, wyposażenie kawalerzystów. To też wspomnienia poświęcone biografii i działalności Szwadronu, chociażby udział w uroczystościach państwowych czy w sferze zwyczajowej. Program „żołnierskiej wizyty” został wzbogacony przez Klub Seniora z Turośni Kościelnej. Dziękujemy za udział w wydarzeniu.

Bożena Bieryło

Zdjęcie: Agnieszka Popławska

Tego wieczoru, piękna wojskowa historia przeplatała się ze wspólnym śpiewaniem pieśni patriotycznych.

Podsumowanie zajęć stałych Gminnego Ośrodka Kultury w Turośni Kościelnej

Rozwój zainteresowań

Mieszkańcy gminy, w ostatnich miesiącach, chętnie korzystali z oferty zajęć stałych GOK-u. Spotkania odbywały się w świetlicy wiejskiej w Turośni Kościelnej. Dzieci miały do wyboru zajęcia plastyczne, lekcje śpiewu i tańca. Dorosłym zaproponowaliśmy zajęcia fitness.

Młodzi tancerze, pod czujnym okiem instruktorki, uczyli się m.in. różnych kroków i stylów tańca i pracy w grupie. Dzieci szlifowały swój talent artystyczny także podczas zajęć plastycznych. Plotły, malowały, wykładały. Na lekcjach śpiewu chętni dowiedzieli się, jak kontrolować oddech, ćwiczyli dykcję i operowanie głosem. Zwieńczeniem spotkań był występ świąteczny.

Na przedświątecznych zajęciach plastycznych dzieci wykonały piękne mikołaje ze sznurka bawełnianego.

Tekst: Agnieszka Popławska

Zdjęcie: Anna Łukaszuk-Ożarowska

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Turośni Kościelnej zorganizował świąteczną zbiórkę

Radosna skarpeta

Wypełnione podarunkami skarpety trafiły do potrzebujących mieszkańców gminy Turośń Kościelna. Akcja GOPS-u dzieliła się na dwa etapy. Pierwszym była zbiórka świątecznych skarpet, które chętni do 15 grudnia br. mogli dostarczać do ośrodka pomocy lub placówki oświatowej na terenie gminy. Następnie inicjatorzy akcji napełnili skarpety przygotowanymi, m.in. przez Klub Seniora w Turośni Kościelnej prezentami i wyruszyli w teren, aby choć trochę zaczarować nadchodzące Święta, jednak przede wszystkim, aby podarować uśmiech i czas drugiemu człowiekowi.

Tekst i zdjęcie: Maria Busłowska

Seniorzy włożyli do skarpet piękne kartki świąteczne, wykonane na warsztatach, które prowadziły panie z KGW „Trzy Drogi” w Trypuściach.

Trwa ocena wniosków w Programach dotacyjnych Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Szansa na dotacje

Z końcem listopada, Gminny Ośrodek Kultury w Turośni Kościelnej złożył dwa wnioski na dofinansowanie wydarzeń i doposażenie, w ramach Programów MKiDN. Projekty obejmują działania edukacyjne, w tym spotkania autorskie, jednak przede wszystkim zawnioskowano o dotację na zakup nowoczesnej sceny, która posłuży przy organizacji wydarzeń plenerowych. Z niecierpliwością czekamy na wyniki naboru.

Agnieszka Popławska

Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego w Gminnej Bibliotece Publicznej w Turośni Kościelnej

Fantastyczne prace

W GBP odbyło się rozstrzygnięcie konkursu plastycznego „Postać fantastyczna z twórczości Stanisława Lema”. Na konkurs wpłynęło 11 prac.

Oceniając prace młodzieży, komisja wzięła pod uwagę oryginalność, kreatywność w ujęciu tematu, estetykę, ogólne wrażenie artystyczne i wkład pracy. Laureatami konkursu zostali: Bartłomiej Czaczkowski – I miejsce, Amelia Motoszko – II miejsce i Julia Kondzior – III miejsce. Przyznano również wyróżnienia: Wiktorii Szewczuk, Dominice Markowskiej, Agacie Sasinowskiej i Dominikowi Czaczkowskiemu. Wszystkim laureatom i wyróżnionym serdecznie gratulujemy, a uczestnikom konkursu dziękujemy. Konkurs był częścią projektu „Biblioteka dla wszystkich”, realizowanego w ramach programu MKiDN „Partnerstwo dla książki 2021”.

Tekst i zdjęcie: Alina Kowalczyk

Prace laureatów konkursu. Od lewej: I miejsce, II miejsce i III miejsce.

Tydzień Profilaktyki w Zespole Szkół w Turośni Kościelnej

Moc emocji

Zespół Szkół w Turośni Kościelnej prowadzi działania z zakresu profilaktyki i wychowania przez cały rok szkolny. We wrześniu br. został opracowany i zaopiniowany przez Radę Rodziców Program profilaktyczno-wychowawczy na bieżący rok szkolny, dostępny na stronie szkoły w zakładce „Dokumenty szkolne”. Obejmuje on szkołę podstawową, jednak przedszkolaki także chętnie biorą udział w poszczególnych działaniach profilaktycznych i wychowawczych.

W ramach tych działań skupiamy się na profilaktyce uniwersalnej, która skierowana jest do szerokich grup społecznych, selektywnej – skierowanej do tzw. grup ryzyka i wskazującej skierowanej do osób wysokiego ryzyka. Jako społeczność szkolna stawiamy na innowacyjne działania, które zdecydowanie interesują dzieci. Jednym z nich jest Tydzień Profilaktyki, który odbył się 15-19 listopada 2021 r. i zakładał promocję zdrowia psychicznego, profilaktykę zachowań kontekstowo niepoprawnych, promocję zdrowego stylu życia. Program akcji opracowany był na podstawie animowanego filmu „W głowie się nie mieści”. Każdy dzień został poświęcony innej emocji. Poniedziałek to dzień smutku, uczniowie ubrani byli na niebiesko, wtorek – dzień złości – kolorem przewodnim był czerwony, środa – dzień wstrętu – zielony, w czwartek – dzień smutku – dominował kolor fioletowy.

Do szkoły wprowadzone zostało koło uczuć Kotlin Robbs, które pomogło dzieciom w nauce wyrażania podstawowych emocji i nazywania tych złożonych. Specjalnie na ten tydzień zostały przygotowane kody QR, które uczniowie wraz z wychowawcami skanowali i omawiali ukryte pod nimi

Piątek był dniem radości. Na zdjęciu dzieci z grupy przesyłają wszystkim moc uśmiechu!

zagadnienia. Przy wszystkich działaniach budowaliśmy poprawne relacje, uczyliśmy się wyrażania emocji, dbania o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne, braliśmy udział w konkursach, w których wyrażaliśmy swoje emocje. Efekty Tygodnia Profilaktyki zostaną zaprezentowane na stronie www. szkoły.

Warto przypomnieć, że w tym roku szkolnym w Zespole Szkół realizowany jest Projekt „Wiem, umiem, potrafię”, o którym pisaliśmy w „Nowinach 3/2021”.

Uczniowie wiedzą, że w naszej szkole dbamy o zdrowie psychiczne i fizyczne. Wszystkie sprawy rozwiązywane są na bieżąco, wspieramy uczniów w nabywaniu umiejętności społecznych poprzez, np. zajęcia kształtujące kompetencje emocjonalno-społeczne, Trening Umiejętności Społecznych i codzienną rozmowę z nimi. Dzięki temu wzmacniamy u dzieci i młodzieży, m.in. poczucie własnej wartości i ich asertywność.

Tekst: Tomasz Śliwowski, zdjęcie: Joanna Olendzka

Akcje charytatywne w Niepublicznej Szkole Podstawowej w Niewodnicy Kościelnej

Dzielimy się sercem

Jednym z głównych elementów wychowania w naszej szkole i przedszkolu jest uwrażliwienie uczniów na pomoc potrzebującym. Święta Bożego Narodzenia sprzyjają i rodzą potrzebę pamiętania o tych, którzy dzięki naszej empatii będą mieli rodzinne święta.

W tym celu prowadzimy akcje: Góra Grosza – zbieramy grosz do grosza, aby wesprzeć potrzebujących, Szlachetna Paczka – od kilku lat wybieramy rodzinę i zbieramy produkty żywnościowe, sprzęty kuchenne, słodycze, zabawki i na kilka dni przed Wigilią uroczymy zwozimy nasze dary. Organizujemy też kiermasz ciast

i ozdób świątecznych, w który angażują się całe rodziny. Dochód z akcji przeznaczamy na potrzeby potrzebujących.

Na początku grudnia, powstał pomysł, aby wykonać kartki świąteczne, które częściowo już przesłaliśmy żołnierzom Wojska Polskiego, funkcjonariuszom Straży Granicznej i policjantom, którzy strzegą polskiej granicy. To wyraz solidarności i podziękowania za dbanie o nasze bezpieczeństwo.

Ponadto, od wielu lat, na potrzeby dzieci niepełnosprawnych, zbieramy nakrętki plastikowe. 6 grudnia br. przyjechała do nas konstrukcja metalowa „Serce” – estetyczny pojemnik na zakrętki, która została ustawiona przed budynkiem przedszkolno-szkolnym. Piękna konstrukcja wzmogła wśród dzieci i uczniów większą chęć zbierania zakrętek.

Rozbudzenie wśród najmłodszych potrzebę niesienia pomocy potrzebującym jest najlepszym prezentem świątecznym.

Tekst i zdjęcie: Marek Danilewicz

Jesteśmy przekonani, że do Świąt Bożego Narodzenia serce zapełni się po brzegi nakrętkami.

Ogólnopolska wymiana korespondencji w Szkole Podstawowej im. M. Konopnickiej w Turośni Dolnej

Pocztówkowy zawrót głowy

Klasa III z wychowawczynią Anną Nieścierewską ze SP w Turośni Dolnej postanowiła wymienić się pozdrowieniami i widokówkami z naszego regionu z uczniami ze wszystkich województw w Polsce! Przygotowania trwały kilka tygodni. Najtrudniejszym zadaniem było nawiązanie kontaktów z poszczególnymi wychowawcami i ich klasami. Nauczyciele ustalili, że najlepszym momentem na wymianę kartek

niemalże codziennie dostajemy kolejną, serdeczną wiadomość na widokówkach. Pozytywny odbiór, z jakim spotkała się wymyślona przez p. Anię akcja, jest najlepszym dowodem na to, że uczniów i ich wychowawców, ze szkół na terenie całego kraju, są serdeczni, uprzejmi i życzliwi, a z całą pewnością pełni pozytywnej energii!

Tekst i zdjęcie: Anna Nieścierewska

Dzieci samodzielnie zapisywały treść życzeń, przyklejały znaczki, zaklejały koperty i naklejały przygotowane przez wychowawczynię adresy. Co nas cieszy,

Projekty edukacyjne w Szkole Podstawowej im. L. Prystroma w Totłzach

Blżej sztuki

W roku szkolnym 2021/22 SP w Totłzach realizuje różnotematyczne projekty edukacyjne. Bierzymy udział w Międzynarodowym Projekcie Teatralnym „ConnectUp. The lives of the others”. Zostaliśmy do niego zaproszeni wraz z uczniami z innych krajów, m.in. z Austrii, Czech, Niemiec, Portugalii, Anglii. Podczas pierwszego spotkania w Białostockim Teatrze Lalek, pod opieką edukatora pana T. Damulewicza, uczniowie zwiedzili teatr. Byli tam, gdzie żaden widz jeszcze nie był. Obserwowali przygotowania do najnowszego spektaklu. Zwiedzili różne pracownie, m.in. krawiecką, konstruktorską. Byli w studiu oświetleniowca i w sali, gdzie odbywają się pierwsze czytania sztuki. Już niedługo uczniowie poznają cały scenariusz, bo przedstawiciele BTL przyjadą do naszej szkoły

na warsztaty. Udział w projekcie to przygoda, gdzie nie tylko uczniowie poszerzą wiedzę o teatrze, ale stają się wrażliwymi odbiorcami sztuki.

Natomiast klasy I-III biorą udział w projekcie „Czytanie ma moc”, zorganizowanym przez naszą szkolną bibliotekę i przy wsparciu finansowym Rady Rodziców. Uczniowie wyruszyli w wielką przygodę z książką. Klasa I wraz z „Bolkiem i Lolkiem” podróżowała po Polsce i uczyła się opisywać polskie tradycje. Już niedługo uczniowie odkryją, jak można bawić się słowami („Chuligator, czyli przewodnik po dziecięcych przekrętach” M. Rusinka), poznają niezwykle historie o odwadze i przyjaźni („Opowieści o psach, które ratowały świat” K. Hamilton). Klasa II wybrała się w podróż po innych krajach („Kefir w Kairze”), po świecie przyrody („Wynalazcy”). Wkrótce dowie się o „Zakazanych miejscach na świecie” i zaskakujących wydarzeniach („Bohaterowie Magicznego Drzewa”). Klasa III odkrywała talenty w książce A. Chmielewskiego „Kosmiczne wyzwania. Jak zbudować statki kosmiczne”. Przed nimi jeszcze „Awiatorzy” A. Litwinek i „Wytrzyściska czyli tajemnice nazw miejscowości” M. Rusinka.

Czytanie ma moc! Po minach uczniów widać, że spotkania w bibliotece nastrajają pozytywnie.

Tekst i zdjęcie: Aneta Tomkiel i Elżbieta Złotkowska

Przedszkole „Puchatek” w Niewodnicy Kościelnej śpiewało „Dla Niepodległej”

Z piosenką na podium

Kształtowanie postaw patriotycznych jest niezwykle ważnym zadaniem i powinno być wpisane już w edukację przedszkolną. Dzieci uczą się miłości do Ojczyzny nie tylko dzięki zabawie, literaturze, spacerom czy wycieczkom, ale także poprzez zajęcia plastyczne czy też muzykę. Z okazji Narodowego Święta Niepodległości, Publiczne Przedszkole nr 3 w Radomiu ogłosiło Ogólnopolski Konkurs Wokalny on-line „Dla Niepodległej”, którego celem było m.in. pielęgnowanie polskiego dziedzictwa kulturowego oraz popularyzacja pieśni i piosenek patriotycznych. Spośród przedszkolaków z całej Polski, drugie miejsce zdobyła nasza podopieczna Urszula Sztachańska. Gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów!

Tekst i zdjęcie: Klaudia Dawidczyk

Ula zaśpiewała piosenkę „Czym jest Niepodległość”

Boże Narodzenie przypomina nam o tym, co w ludziach najpiękniejsze. Bogata polska tradycja pełna jest symboli. Opłatek, którym dzielimy się z bliźnimi to znak pojednania i przebaczenia. Zastawiony stół to symbol hojności i ofiarności. Żłóbek kieruje nasze myśli w stronę potrzebujących pomocy i opieki. Boże Narodzenie przypomina, że ludzie są dobrzy, gdyż Bóg przyjął ludzką naturę.

Wszystkim parafianom i mieszkańcom Gminy aby na co dzień doświadczali jak najwięcej dobroci i pomnażali ją w swoich sercach. Świat zmieni się bowiem na lepsze, kiedy to my się zmienimy. Błogosławionych Święt!

Ks. Andrzej Rogoziński, Proboszcz Parafii pw. Świętej Trójcy w Turośni Kościelnej

Dzisiaj Dziewica idzie tajemniczo zrodzić w grocie Przedwieczne Słowo. Raduj się, świecie, usłyszawszy o tym, wystawiaj z aniołami i pasterzami chcące objawić się małe Dzieciątko, Przedwiecznego Boga. (Wigilia Narodzenia Chrystusa, Dziewiąta godzina, Kontakion, ton 4)

Z okazji Świąt Narodzenia Pana Naszego Jezusa Chrystusa, życzę wszystkim mieszkańcom Gminy Turośń Kościelna: Wiary, która odmieni nasze serca i pozwoli spojrzeć z Nadzieją na lepsze jutro, Miłości, którą możemy obdzielić innych i Zdrowia, którego wszyscy potrzebujemy i o które tak bardzo dzisiaj drżymy.

Pamiętajmy, aby w tych dniach nie zapominać o potrzebujących, a oczekujących na dobre słowo obdarzyć nim.

ks. Jarosław Józwiak, Proboszcz Parafii prawosławnej pw. Św. Mikołaja Cudotwórcy w Topilcu

„A Słowo stało się ciałem i zamieszkało wśród nas. I oglądaliśmy Jego chwałę, chwałę, jaką Jednorodzony otrzymuje od Ojca, pełen łaski i prawdy”. J 1, 14

Najwyższa Miłość uczyniła ten dzień tak radosnym i szczęśliwym dla ludzi, bo Bóg stał się człowiekiem, jednym z nas.

Dzieląc się tą wielką radością, przesyłam Wam Drodzy Czytelnicy „Nowin Naszej Gminy”, Drodzy Parafianie, Bracia i Siostry w Chrystusie wraz z modlitwą najserdeczniejsze życzenia.

Niech Chrystus, który narodził się raz z Maryi Panny, rodzi się zawsze w Waszych sercach, a Jego łaska niech Was przemienia i umacnia w wierze, nadziei i miłości.

Ks. Tomasz Powichrowski, Proboszcz Parafii pw. św. Antoniego Padewskiego w Niewodnicy Kościelnej

#SZCZEPIMYSIE

BO TO SZCZEPIENIE JAK KAŻDE INNE

DLACZEGO WARTO?

Pokonanie pandemii COVID-19 i powrót do normalności są możliwe, gdy przerwiemy łańcuch zakażeń. Szczepionka daje nam taką możliwość. Aby efekty były jak najlepsze i jak najszybsze, wszyscy musimy być solidarni.

Każdy z nas może zatrzymać pandemię. Przyjęcie szczepionki to nie tylko ochrona nas samych. To także ochrona naszych rodziców, dziadków, dzieci i przyjaciół. Naprawdę warto!

☎ CAŁODOBOWA INFOLINIA: 989 🌐 WWW.GOV.PL/SZCZEPIMYSIE

KANCELARIA PRESA RADY MINISTRÓW

KONKURS RODZINNY

TRADYCYJNA SZOPKA BOŻONARODZENIOWA

PRACE NALEŻY DOSTARCZYĆ DO 30 GRUDNIA 2021 r.

REGULAMIN I NIEZBĘDNE DOKUMENTY ZNAJDUJĄ SIĘ NA STRONIE
WWW.TUROSNKOSCIELNA.PL
WIĘCEJ INFORMACJI POD NUMEREM 515-950-103.

ORGANIZATOREM KONKURSU JEST
GMINNY OŚRODEK KULTURY W TUROŚNI KOŚCIELNEJ
UL. LIPOWA 109, 18-106 TUROŚŃ KOŚCIELNA

Zadbaj o swój kawałek nieba

czyste powietrze
zdrowy wybór

Zadbaj o zdrowie

Zadbaj o środowisko

Zadbaj o domowy budżet

DOFINANSOWANIE

Dla kogo?

Dla osób fizycznych, które są właścicielami/współwłaścicielami budynku mieszkalnego jednorodzinnego lub wydzielonego w takim budynku lokalu mieszkalnego z wyodrębnioną księgą wieczystą

Na co?

Dotacja za pośrednictwem wfośigw, gminy lub przez gov.pl
Dotacja z przeznaczeniem na częściową spłatę kredytu bankowego Kredyt Czyste Powietrze dostępny w wybranych bankach

NA WYMIANĘ I MONTAŻ ŹRÓDŁA CIEPŁA ORAZ TERMOMODERNIZACJĘ

Budynki mieszkalne jednorodzinne/lokale mieszkalne wydzielone w tych budynkach z wyodrębnioną księgą wieczystą

DEMONTAŻ NIEEFEKTYWNEGO ŹRÓDŁA CIEPŁA NA PALIWO STAŁE I WYMIANA NA NOWOCZESNE ŹRÓDŁO CIEPŁA

- podłączenie do sieci ciepłowniczej
- pompa ciepła powietrze/woda
- pompa ciepła powietrze/powietrze
- grzewcza pompa ciepła
- kotłownia gazowa kondensacyjna
- kotłownia gazowa w skład, której wchodzi wykonanie przyłącza gazowego instalacji od przyłącza do kotła, montaż kotła gazowego kondensacyjnego oraz wykonanie niezbędnej dokumentacji projektowej
- kotłownia olejowa kondensacyjna
- kotłownia węglowa*
- kotłownia gazowa
- kotłownia na pellet drzewny
- ogrzewanie elektryczne

ZAKUP I MONTAŻ URZĄDZEŃ, INSTALACJI

- demontaż oraz zakup i montaż nowej instalacji centralnego ogrzewania lub c.w.u. (w tym kolektorów słonecznych, pompy ciepła wyłącznie do c.w.u.)

ZAKUP I MONTAŻ ODNAWIALNYCH ŹRÓDŁ CIEPŁA

- zakup i montaż mikroinstalacji fotowoltaicznej

ZAKUP I MONTAŻ WENTYLACJI MECHANICZNEJ Z ODZYSKIEM CIEPŁA

DODZIENIE

- zakup i montaż ocieplenia przegród budowlanych, okien, drzwi zewnętrznych, drzwi/bram garażowych (zawiera również demontaż)

DOKUMENTACJA DOTYCZĄCA ZAKRESU PRZEDSIĘWZIĘCIA: AUDYT ENERGETYCZNY (POD WARUNKIEM WYKONANIA OCIEPLEŃ PRZEGROD BUDOWLANYCH), DOKUMENTACJA PROJEKTOWA, EKSPERTYZY

czystepowietrze.gov.pl

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Kampanię sfinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej